หัวข้อวิจัย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ

ผู้เขียน นายจิรวัฒน์ วรสิงห์ นายปรมัติ ศักดิ์แสน

นางผลิน กมลวัทน์

บทคัดย่อ

ผู้ต้องขัง เป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญต่อการป่วยเป็นวัณโรค เนื่องจากเรือนจำในประเทศไทยมีจำนวน ผู้ต้องขังมากกว่าที่เรือนจำจะรองรับได้ ผู้ต้องขังละเลยการดูแลสุขภาพ ใช้สารเสพติด มีภาวะ ทุพโภชนาการ และการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งวัณโรคเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่พบบ่อยในเรือนจำ การศึกษานี้เป็นการศึกษา Retrospective cohort study โดยนำข้อมูลทุติยภูมิผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ ที่ขึ้นทะเบียนและรักษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2562 จากโปรแกรมฐานข้อมูลวัณโรคแห่งชาติ (National Tuberculosis Information Programme: NTIP) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราอุบัติการณ์ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ จากการศึกษาพบจำนวนผู้ป่วยวัณโรค ทั้งสิ้น 11,316 ราย มีอัตราอุบัติการณ์การเกิดวัณโรค ในเรือนจำปี พ.ศ. 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 862.72, 1,152.60 และ 1,302.32 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ผู้ป่วยวัณโรค เป็นเพศชาย 10,796 ราย (ร้อยละ 95.40) เพศหญิง 520 ราย (ร้อยละ 4.60) ช่วงอายุระหว่าง 35 – 59 ปี มีจำนวน มากที่สุด (ร้อยละ 46.72) รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 18 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.72 และผู้ต้องขัง ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.81) มีอายุเฉลี่ย 36 ปี ผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตจำนวน 326 ราย ร้อยละ 3 เมื่อวิเคราะห์คำนวณหาสัดส่วนความเสี่ยง (odds ratio: OR) ของการเสียชีวิตใน ้ผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ พบว่า ช่วงอายุ 35 – 59 ปี (OR = 3.51; 95% CI = 2.35 – 7.30) น้ำหนักตัว มากกว่า 45 กิโลกรัม (OR = 2.42; 95% CI = 1.42 - 4.09) การไม่ได้รับยาต้านไวรัส (OR = 2.64; 95% CI = 2.04 – 4.19) มีความสัมพันธ์กับการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ ดังนั้นเพื่อเฝ้าระวัง และป้องกันการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำ จำเป็นต้องมีการดูแล ติดตามอาการในกลุ่มที่มี ปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้อย่างใกล้ชิด

Title Factors Associated with Causes of Death in Patient with

Tuberculosis in Prisons.

Author Mr. Jirawat Vorasingha

Mr. Porramat Saksaen Dr. Phalin Kamolwat

ABSTRACT

Prisoners are recognized as a high-risk group in Tuberculosis. According to situation of overcrowding in prison have a direct effect on quality of life. They have multitude of health problem such as malnutrition and HIV infection including substance abuse. Tuberculosis is leading infectious cause of death in prison. This study is a retrospective cohort study by using secondary data of Tuberculosis patients in the National Tuberculosis Information Programme database (NTIP) which registered and received treatment since 2017-2019. The purposes of the study were to study TB incidence rate and to examine factors affecting death rate among TB patients in prison. The finding indicated that there were 11,316 cases of TB patients. TB incidence rate per 100,000 population in 2017, 2018 and 2019 were 862.72, 1,152.60 and 1,302.32 respectively. There were 10,796 males (95.40%) and 520 females (4.60%) of TB patients. Prisoners aged 35-59 were the highest percentage (46.72%) secondly, aged 18-34 (46.72%) and then, aged 60 or above were the lowest percentage (3.81%) There were 326 died because of TB. The average age of death was 36 years old. According to analysis of odds ratio, 3% of TB patient died in prison are the following factors: Firstly, Prisoners aged 35-59 (OR = 3.51; 95% CI = 2.35 - 7.30) secondly, their weight is more than 45 kg (OR = 2.42;95% CI = 1.42 - 4.09) and thirdly, lack of antiretroviral drugs (OR = 2.64; 95% CI = 2.04 - 4.19) Therefore, the study suggest that providing intense treatment; monitoring closely to all patients; and provide TB-related health education to high-risk group.